

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ
ТА АУДИТУ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Л.Є. Момотюк
"01" вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 24 ФІНАНСИ

Ступінь вищої освіти бакалавр

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Київ
2022 рік

Робоча програма дисципліни «Фінанси» для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», „31” серпня, 2022 року - 42 с.

Розробники:

Бондарук Т. Г., завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор.

Мельничук І. О., ст. викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від. “30” серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОНА

Протокол від. “31” серпня 2022 року № 1

©Бондарук Т. Г.,
Мельничук І. О.
©НАСОНА, 2022 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Обов'язкова
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		2, 3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Курсова робота		Семестр
Загальна кількість годин - 180		4,5-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3, 3 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	48 год.
		Практичні, семінарські
		48 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		84 год.
Індивідуальні завдання:		
	90 год.	
	Вид контролю: залік, іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань у сфері фінансових відносин, які виражають розподіл та перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту як на мікро- так і на макрорівні. Знання цих питань дасть змогу опанувати сучасні теорії і практики фінансової політики держави, розбудови фінансової системи.

Засвоєння теоретичних засад фінансових відносин створює основу, на якій базується вивчення дисципліни, що розкривають конкретні питання організації фінансів у різних ланках фінансової системи.

2.2. Завдання вивчення дисципліни полягають у:

- отримання знань за результатами дослідження сучасних моделей фінансових відносин;
- засвоєння теоретичних основ формування фінансової системи держави та її структурної побудови;
- розуміння засад фінансових відносин у всіх сферах та ланках фінансової системи держави;
- формування теоретичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету та напрямів і форм фінансування видатків бюджету;
- розуміння особливостей фінансових відносин країн із розвинутою ринковою економікою.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- предмет фінансової науки, її становлення та розвиток;
- сутність категорії фінанси, їх функції та особливості формування розподільних відносин в різних моделях економічних систем;
- склад та структуру фінансової системи держави;
- особливості фінансових відносин та базові фінансові категорії ланок державних фінансів: бюджет, державний кредит;
- специфічні ознаки та сутність фінансів мікроекономічного рівня: фінанси суб'єктів господарювання та фінансів домогосподарств;
- базові категорії, що формують фінансові відносини забезпечуючої сфери фінансів: страхового та фінансового ринків;
- особливості та тенденції розвитку фінансових відносин на світовому ринку, у тому числі фінансів країн з розвинутою економікою.

вміти:

- давати визначення та розуміти сутність базових фінансових категорій;
- виділяти фінансові відносини серед інших відносин економічної системи та визначати її місце в системі розподільних відносин;
- аналізувати вплив фінансових важелів на економічну систему держави;

- аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між змінами у фінансових відносинах кожної ланки фінансової системи та станом всієї системи;
- визначати можливості застосування досвіду формування фінансових відносин країн з розвинутою економікою в українській практиці.

2.4. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни:

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури

2.5 Передумови для вивчення навчальної дисципліни – наявність систематичних та ґрунтовних знань з компонентів професійної підготовки освітньої програми, зокрема «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

2.6. Програмні результати навчання:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ ЯК ПІЗНАННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСІВ

Відмінність категорій фінансів та грошей. Складові фінансових відносин. Об'єкт та предмет фінансів. Фінанси як економічна та історична категорія.

Суть фінансових відносин у формуванні системи розподілу ВВП. Характеристика суб'єктів і об'єктів фінансових відносин, існуючих природних протиріч та методів їх подолання. Фінансові категорії і їх взаємозв'язок з іншими економічними категоріями.

Призначення і роль фінансів. Основні завдання фінансів і вплив їх виконання на розвиток економіки.

Функції фінансів як характеристика їх сутності і призначення. Зміст розподільної функції: характеристика розподілу і перерозподілу створеної вартості, перетворення первинних доходів в доходи кінцевого споживання. Зміст контрольної функції. Взаємозв'язок розподільної та контрольної функцій. Дискусійні питання щодо функцій фінансів.

Моделі фінансових відносин. Вплив моделей розподільних відносин на розвиток суспільного виробництва, приріст фінансових ресурсів, забезпеченість відтворювального процесу, структурну перебудову суспільного виробництва, гармонізацію інтересів суб'єктів економіки.

Базові терміни

Предмет фінансової науки, фінанси, фінансові відносини, фінансові ресурси, об'єкти і суб'єкти фінансових відносин, необхідність існування фінансів, характерні особливості фінансів, функції фінансів, модель фінансових відносин, природній конфлікт інтересів, ознаки фінансів.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [14]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4]

ТЕМА 2. ГЕНЕЗИС ТА ЕВОЛЮЦІЯ ФІНАНСІВ.

Об'єктивні передумови виникнення фінансів, їх специфічні ознаки і необхідність реалізації в умовах товарного виробництва.

Етапи еволюції фінансів. Їх особливості, закономірності розвитку та характерні відмінності. Еволюція фінансової системи України.

Базові терміни

Фінанси, економічні відносини, об'єкти і суб'єкти розподілу, податок, данина, домени і регалії, фіск і скарб, бюджет, державні доходи, державні видатки, спеціальні фонди, державний кредит.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [14]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4]

ТЕМА 3. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ НАУКИ

Етапи історичного розвитку світової фінансової науки. Меркантилісти, класична та неокласична школи, учення Кейнса та неокейнсіанство, кейнсіансько-неокласичний синтез, монетаризм. Грошове правило Фрідмена.

Розвиток фінансової науки Росії. Найбільш значущі автори фінансових праць минулого та сучасності.

Історичний розвиток фінансової науки України.

Базові терміни

Меркантилізм, постулати А. Сміта, кейнсіанство, теорія ефективного попиту, неокейнсіанство, кейнсіансько-неокласичний синтез, посткейнсіанство, неокласична теорія, податкова концепція А. Лаффера, «крива Лаффера», неоконсервативні економічні теорії, монетаризм, «грошове правило», портфельна теорія, теорія оптимальних валютних зон.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [14]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4]

ТЕМА 4. ФІНАНСОВА СИСТЕМА

Поняття та характеристика фінансової системи ті теоретичні основи її побудови. Структурна побудова її складових елементів, особливості централізованих і децентралізованих ланок фінансової системи. Взаємовідносини між окремими сферами та ланками фінансової системи.

Поняття внутрішньої та організаційної будови фінансової системи.

Управління фінансовою системою, функції і завдання органів та інститутів фінансового управління, характеристика інфраструктури фінансової системи.

Роль фінансової системи у забезпеченні економічного зростання держави. Удосконалення системи управління фінансами.

Базові терміни

Фінансова система, сфери фінансової системи, ланки фінансової системи, організаційна будова фінансової системи, внутрішня структура фінансової системи, органи управління, централізовані ланки, децентралізовані ланки, інфраструктура фінансової системи.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11-19, 21-25]
Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 5. ФІНАНСОВЕ ПРАВО І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Фінансове право та фінансове законодавство. Його місце в фінансовій системі країни, значення та завдання. Фінансове законодавство України.

Фінансова політика – складова економічної та соціальної політики держави.. Завдання та принципи фінансової політики. Поняття стратегії і тактики в фінансовій політиці.

Види та типи фінансової політики. Складові фінансової політики. Передумови ефективності фінансової політики. Фінансова політика в умовах фінансової кризи.

Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин. Структура фінансового механізму.

Фінансове планування і прогнозування, принципи, методи, завдання. Фінансові норми і нормативи, ліміти та резерви, фінансові стимули і санкції.

Фінансовий контроль, його зміст та призначення. Види, форми і методи фінансового контролю. Суб'єкти фінансового контролю в Україні.

Базові терміни

Фінансова політика, фінансова стратегія, фінансова тактика, фінансовий механізм, фінансові методи, фінансові важелі, стимули та санкції, фінансове забезпечення, фінансове регулювання, нормативно-правове, організаційне та інформаційне забезпечення, фінансове планування, управління фінансами, фінансовий контроль, фінансове право, фінансове законодавство.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11-20]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 6. ПОДАТКИ. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Виникнення податків. Економічна необхідність і сутність податків, основні форми платежів до бюджету.

Функції податків і їх роль у забезпеченні збалансованості фінансових потоків і створенні умов для розвитку економіки.

Елементи оподаткування та класифікація податків. Прямі і непрямі податки, їх принципова відмінність і роль у формуванні податкового навантаження на суб'єкти економіки.

Податкова система України: структурна побудова і етапи становлення, основні вимоги до функціонування. Склад та принципи побудови.

Характеристика основних форм оподаткування і спрямованості їх дії. Непряме оподаткування: закордонний досвід застосування податку на

споживання (ПДВ, податку з продажу та податку з реалізації). Економічні наслідки для економіки України використання податку на додану вартість.

Пряме оподаткування. Характеристика податку на прибуток та прибуткового податку з громадян: порядок та процедура їх визначення в Україні і за кордоном, наслідки дії.

Податки, регулюючі рух товарів: акцизний податок, мито. Порядок оподаткування, призначення, досвід застосування.

Податкова служба, її роль, функції, права та обов'язки. Напрями реформування податкової системи України.

Базові терміни

База оподаткування, загальнодержавні податки, майнові податки, місцеві податки і збори, непрямі податки, прямі податки, об'єкт оподаткування, платник податку, носій податку, одиниця оподаткування, податки, податки на споживання, податкова політика, податкова робота, податкова система, податковий звіт, податковий період, податкові пільги, прямі податки, система оподаткування, ставка податку, суб'єкт податку.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [9, 11]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6]

ТЕМА 7. БЮДЖЕТ. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Бюджет як економіко-правова категорія. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільча і контрольна функції бюджету. Роль бюджетного планування в діяльності держави.

Бюджетна система, основи її побудови та принципи організації. Характеристика бюджетної системи за структурною побудовою та призначенням її складових елементів. Міжбюджетні відносини. Розподіл доходів і витрат між ланками бюджетної системи. Поняття закріплених і регульованих доходів. Субсидії, субвенції, дотації, їх значення у збалансуванні бюджетів різних рівнів.

Бюджетний процес. Поняття бюджетного процесу, його основні елементи. Організація бюджетного планування. Порядок складання, розгляду й затвердження проектів державного і місцевих бюджетів. Проблеми бюджетного планування і бюджетного регулювання та шляхи їх вирішення.

Практика виконання доходної і видаткової частини державного і місцевих бюджетів України.

Бюджетні права державних органів законодавчої і виконавчої влади.

Концепції побудови бюджетної політики. Характеристика бюджетної політики в Україні, економічна необхідність забезпечення збалансованого бюджету.

Базові терміни

Бюджет держави, бюджетна політика, бюджетна стратегія, бюджетна тактика, бюджетний механізм, бюджетний устрій, бюджетна система, міжбюджетні трансферти, бюджетні права, бюджетний регламент, бюджетний процес, бюджетне планування, виконання бюджету, бюджетна звітність, бюджетне прогнозування, бюджетне регулювання, бюджетний розпис.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [3, 4, 6, 7, 9, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 8. ДЕФІЦИТ БЮДЖЕТУ. ДОХОДИ І ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Бюджетний дефіцит. Поняття і причини виникнення. Види та наслідки бюджетного дефіциту. Необхідність скорочення і можливі джерела покриття.

Економічна сутність доходів і видатків бюджету, їх структура за напрямами формування. Форми і методи залучення коштів у бюджет, характеристика джерел їх утворення. Класифікація бюджетних доходів і витрат.

Характеристика доходної частини державного бюджету України за обсягом і структурою. Податкові та неподаткові надходження, їх склад і структура, офіційні трансферти.

Видатки державного бюджету, їх класифікація. Основні напрями використання бюджетних коштів. Функціональна, відомча, економічна та програмна структури видатків. Поточні та капітальні видатки. Характеристика видаткової частини державного бюджету України, достатності передбачених в ній коштів на розвиток соціальної сфери (культуру, науку, освіту, медицину), виробничі потреби, оборону і державне управління.

Базові терміни

Бюджетна класифікація, доходи бюджету, видатки бюджету, бюджетне фінансування, бюджетний дефіцит, бюджетний профіцит, баланс бюджету, державний борг, дефіцитне фінансування, монетизація бюджетного дефіциту, секвестр бюджету, фінансування бюджету, сеньйораж.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [3, 4, 6, 7, 9, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 9. ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ

Економічна сутність державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту. Відмінність державного кредиту від банківського.

Форми державного кредиту. Класифікація державних позик. Внутрішній і зовнішній державний кредит, розвиток міжнародного і умовного (гарантованого) державного кредиту.

Форми внутрішнього державного кредиту. Класифікація державних внутрішніх позик. Обертання частки вкладів у державний кредит. Гарантовані позики як форма умовного державного кредиту.

Державний борг, економічна сутність, причини виникнення і наслідки зростання. Капітальний і поточний державний борг, джерела його погашення. Боргова залежність держави, її критичний рівень. Вплив державного боргу на фінансовий стан держави.

Характеристика темпів зростання зовнішнього і внутрішнього боргу України і сучасна концепція управління державним боргом.

Базові терміни

Державний кредит, державні позики, облігація, казначейське зобов'язання, державний борг, внутрішній державний борг, зовнішній державний борг, державна заборгованість, поточний державний борг, капітальний державний борг, управління державним боргом, дефолт, обслуговування державного боргу, погашення державного боргу, реструктуризація.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [2, 8]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4]

ТЕМА 10. МІСЦЕВІ ФІНАНСИ. БЮДЖЕТНИЙ ФЕДЕРАЛІЗМ ТА ФІНАНСОВЕ ВИРІВНЮВАННЯ

Сутність місцевих фінансів, їх склад і роль в реалізації політики зміцнення економічної самостійності регіонів.

Фінансові ресурси місцевого самоврядування: економічна база (природні ресурси, муніципальна власність, місцеве господарство) та канали поповнення (податкові надходження).

Місцеві бюджети та їх роль у бюджетній системі держави. Структура доходів та видатків місцевих бюджетів.

Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів. Характеристика неподаткових надходжень у місцеві бюджети. Проблеми достатності доходів місцевих бюджетів і способи їх розв'язання. Міжбюджетні трансферти, їх види.

Видатки місцевих бюджетів, методи їх планування і соціально-економічна спрямованість. Обов'язкові та факультативні видатки. Розподіл видатків за рівнями бюджетної системи.

Позички місцевих рад, бюджет розвитку місцевих бюджетів.

Позабюджетні кошти і валютні надходження, джерела формування і напрями використання, значення у вирішенні завдань розвитку регіонів.

Фінансове забезпечення підприємств комунальної власності.

Базові терміни

Місцеві фінанси, функції місцевих фінансів, фінансова незалежність місцевого самоврядування, місцеві бюджети, власні і закріплені доходи місцевих бюджетів, місцеві податки і збори, цільові фонди місцевого самоврядування, комунальний кредит, місцеві позики, бюджетний федералізм, бюджетна децентралізація, фінансове вирівнювання.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [1, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 11. СОЦІАЛЬНІ ПОЗАБЮДЖЕТНІ ФОНДИ

Необхідність створення та призначення системи фондів цільового призначення. Їх класифікація. Принципи організації державних цільових фондів.

Загальнодержавні соціальні фонди та їх призначення для забезпечення системи соціального страхування.

Пенсійний фонд, Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Повноваження та функції фондів. Джерела формування доходів та напрями використання коштів.

Пенсійна реформа в Україні.

Тимчасові загальнодержавні фонди цільового призначення. Цільові фонди місцевих органів влади.

Базові терміни

Державний цільовий фонд, позабюджетний соціальний фонд, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страховий внесок, обов'язковий збір, солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, недержавне пенсійне забезпечення, пенсія, соціальна виплата.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [10, 12, 13]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 12. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Сутність фінансів підприємств, їх функції та основи організації. Характеристика грошових потоків на підприємстві і процес формування фінансового результату.

Фінансові ресурси підприємств, їх склад і класифікація, джерела утворення і напрями використання. Класифікація доходів та витрат підприємства. Поняття фінансового лівереджу (важеля).

Оборотні кошти підприємств: економічна суть, джерела утворення, сфера застосування. Основні засоби виробництва, їх вартісна оцінка, порядок відтворення, економічне значення амортизаційних відрахувань.

Виручка від реалізації продукції, робіт і послуг, її утворення і розподіл. Характеристика результату фінансової діяльності. Балансовий і чистий прибуток. Фактори формування прибутку: обсяги виробництва, ціна, собівартість. Розподіл прибутку. Фонди грошових коштів, що формуються за рахунок прибутку: фонд нагромадження, фонд споживання, резервний фонд.

Принципи організації фінансової діяльності підприємств, форми організації бізнесу. Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності й господарювання.

Фінансова діяльність підприємства. Зміст і організація фінансової роботи

Базові терміни

Суб'єкт господарювання, підприємство, господарське товариство, акціонерне товариство, корпорація, статутний капітал, основний капітал, оборотний капітал, амортизація, інвестиції, фінансові ресурси, цінні папери, звичайна діяльність підприємства, прибуток від звичайної діяльності, чистий прибуток, страхові резерви, об'єднання громадян, громадська організація, приватний підприємець, власні фінансові ресурси, залучені фінансові ресурси, кредит, доходи підприємства, витрати

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [12, 13]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 13. ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Сутність фінансів домогосподарств (населення), характеристика суб'єктів відповідних фінансових відносин, перелік сімейних грошових фондів цільового призначення.

Особливості реалізації фінансових відносин в сфері фінансів населення, характеристика важелів впливу держави на рівень доходів.

Структура фінансових ресурсів населення, порядок їх утворення, співвідношення оплачуваних і неоплачуваних робіт в сім'ї.

Характеристика доходної частини бюджету домогосподарств, номінальні і реальні доходи, мінімальний споживчий бюджет.

Характеристика витратної частини бюджету домогосподарств, структура витрат, можливості утворення збережень

Базові терміни

Домогосподарство, фінанси домогосподарств, функції фінансів домогосподарств, фінансові ресурси домогосподарств, грошові потоки домогосподарств, бюджет домогосподарства, сукупні ресурси домогосподарств, сукупні витрати домогосподарств, персональні (особисті) фінанси, фінансова безпека людини.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [12, 13]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 14. СТРАХУВАННЯ І СТРАХОВИЙ РИНОК

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування.

Форми й методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами та за ознакою ризику. Принципи обов'язкового й добровільного страхування. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми. Страхування кредитних і фінансових ризиків, економічна необхідність, значення й види. Умови страхування кредитних і фінансових ризиків. Особисте страхування, його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особистого обов'язкового й добровільного страхування.

Перестраховання. Необхідність перестраховання для забезпечення сталості страхових операцій.

Доходи й витрати страховика. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика. Витрати на виплату страхового відшкодування страхових сум, відрахування до запасних і резервних фондів. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання.

Страховий ринок. Поняття страхового ринку та його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Організаційні форми існування страхових компаній. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності.

Формування й розвиток страхового ринку в Україні.

Базові терміни

Страхування, ризик, страховий захист, страховий фонд, централізований страховий резервний фонд, фонд самострахування, страховик, страхувальник, застрахований, отримувач відшкодування, страховий ринок, страхові посередники, страхові агенти, страховий випадок, страхова подія, страхова сума, страховий платіж, страхове відшкодування, страховий тариф, страхові брокери, страхові продукти (послуги), перестраховання державний орган у справах нагляду за страховою діяльністю.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Інформаційні ресурси: [4, 10]

ТЕМА 15. ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Сутність фінансового ринку, його призначення та роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.

Організаційна структура фінансового ринку. Характеристика фінансового ринку за формою ресурсів (ринок грошей і ринок капіталу) та за організацією торгівлі (кредитний ринок і ринок цінних паперів), за стадією руху фінансових ресурсів (первинний і вторинний ринок) та за територіальним розташуванням (міжнародні, національні, місцеві, регіональні фінансові ринки).

Характеристика операцій на фінансовому ринку: кредитування, купівля та продаж цінних паперів, валютний ділінг і факторинг, формування резервних фондів.

Ринок цінних паперів і його інструменти. Види цінних паперів, які можуть обертатися в Україні.

Поняття та види акції, облігації, казначейських векселів, депозитних та інвестиційних сертифікатів, комерційних паперів.

Організаційно-правові основи функціонування ринку цінних паперів. Учасники ринку цінних паперів. Порядок реєстрації та обліку цінних паперів. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.

Інфраструктура фондового ринку та проблеми її створення. Фондова біржа в Україні, її правовий статус, організація і порядок роботи, правила торгівлі, види угод, порядок розрахунків.

Ринок фінансових послуг, його роль у функціонуванні економічної системи. Види фінансових послуг.

Характеристика сучасного стану розвитку фінансового ринку України.

Базові терміни

Фінансовий ринок, ринок грошей, ринок капіталів, кредитний ринок, ринок цінних паперів, валютний ринок, ринок золота, ринок фінансових

послуг, організований (біржовий) ринок, неорганізований (позабіржовий) ринок, первинний ринок, вторинний ринок, інструменти фінансового ринку, суб'єкти фінансового ринку, учасники ринку цінних паперів, фінансові посередники, андерайтер, цінний папір, акція облігація, вексель, варант, деривативи, опціон, ф'ючерс, форвард.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [2, 8]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4]

ТЕМА 16 ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Поняття фінансового менеджменту, його сутність та функції. Фінансовий менеджмент як складова фінансової політики держави.

Завдання та інструменти фінансового менеджменту. Стратегія та тактика фінансового менеджменту, їх взаємозв'язок. Фінансові рішення, процес їх прийняття, реалізації, контролю та аналіз ефективності.

Базові терміни

Фінансовий менеджмент, фінансові рішення, об'єкти фінансового менеджменту, суб'єкти фінансового менеджменту, фінансова стратегія, фінансова політика, фінансова тактика, функції фінансового менеджменту, принципи фінансового менеджменту, механізм фінансового менеджменту, системи забезпечення фінансового менеджменту, методи, важелі та інструменти фінансового менеджменту.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [3, 16]

Інформаційні ресурси: [1, 2, 3, 4]

ТЕМА 17. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

Характеристика сфери міжнародних фінансів, її економічна природа та призначення. суб'єкти міжнародних фінансових відносин, порядок утворення фондів міжнародних організацій.

Організаційна структура міжнародних фінансів, характеристика найбільш впливових фінансових організацій, Критерії Європейського Союзу;

Міжнародні фінансові інститути, мета їх утворення, роль і значення в реалізації міждержавних стосунках.

Глобалізація економічних відносин, причини і задачі розширення інтеграційних зв'язків, позитивні і негативні наслідки глобалізації фінансових ринків.

Базові терміни

Міжнародні фінанси, світовий фінансовий ринок, міжнародний фінансовий ринок, міжнародний валютний ринок, міжнародний ринок банківських кредитів, міжнародний ринок боргових цінних паперів, міжнародний ринок похідних фінансових деривативів, фінанси міжнародних організацій, бюджет ООН, міжнародні фінансові інституції, Міжнародний валютний фонд, група Світового банку, Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Міжнародна фінансова асоціація, Банк міжнародних розрахунків.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [4, 5, 16]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 18. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Фінансова безпека держави як складова загальноєкономічної безпеки держави. Поняття фінансової безпеки, її сутність та складові.

Бюджетна та податкова безпеки на сучасному етапі. Їх місце у складі фінансової безпеки держави. Грошово-кредитна політика як складова фінансової безпеки держави.

Показники оцінки стану фінансової безпеки країни.

Базові терміни

Національна безпека, економічна безпека, забезпечення економічної безпеки, критерії стану економічної безпеки, фінансова безпека, загроза безпеці, індикатор безпеки, порогові значення індикатора безпеки, механізм забезпечення фінансової безпеки, моніторинг соціально-економічних процесів, фінансова безпека людини і домогосподарства, фінансова безпека підприємств, бюджетна безпека, податкова безпека, боргова безпека, валютна безпека, безпека банківської системи, грошово-кредитна безпека, інвестиційна безпека, безпека страхового ринку, безпека фондового ринку, регіональна фінансова безпека, міжнародна фінансова безпека.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [7, 11, 17, 18, 19]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 19. ФІНАНСИ КРАЇН ІЗ РОЗВИНЕНОЮ РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Модель фінансових відносин та особливості побудови фінансової системи Сполучених Штатів Америки.

Фінансова модель та система фінансових відносин країн західної Європи.

Основи функціонування фінансових систем Скандинавських країн.
Японська модель фінансових відносин. Особливості її побудови.

Базові терміни

Американська, західноєвропейська та скандинавська моделі перерозподілу ВВП державою, фінансова система США, фінансова система Німеччини, фінансова система Великої Британії, фінансова система Франції, фінансова система Японії.

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [3, 4, 5, 25]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

ТЕМА 20.ФІНАНСИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Особливості фінансової системи Європейського Союзу. Бюджетна система Європейського союзу, доходи бюджету Європейського союзу. Податкова система Європейського союзу.

Базові терміни

Зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, єдиний внутрішній ринок, економічний союз, валютний союз, валютно-фінансова конвергенція, гармонізація податкової політики країн-учасниць, бюджет ЄС, принципи формування доходів бюджету ЄС, податкова уніфікація, валютна інтеграція

Рекомендована література:

Базова: [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Допоміжна: [3, 4, 5, 25]

Інформаційні ресурси: [1,2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11]

4. РОБОЧА ПРОГРАМА КУРСУ «ФІНАНСИ»

ТЕМА	Всього годин	Аудиторні		Інд.	СРС
		лекції	практ		
МОДУЛЬ 1.					
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи побудови фінансових відносин					
Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	6	2	2		2
Тема 2. Генезис та еволюція фінансів	6	2	2		2
Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки	6	2	2		2
Тема 4. Фінансова система	10	4	4		2
Тема 5. Фінансове право та фінансова політика	6	2	2		2
Змістовий модуль 2. Фінансові відносини бюджетної сфери.					
Тема 6. Податки. Податкова система	12	4	4		4
Тема 7. Бюджет. Бюджетна система	16	4	4		8
Тема 8. Бюджетний дефіцит. Доходи і видатки державного бюджету.	18	2	2		14
Тема 9. Державний кредит.	16	2	2		12
	88	24	24		40
МОДУЛЬ 2.					
Змістовий модуль 3. Фінанси мікроекономічного рівня та забезпечуючої сфери					
Тема 10. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм та фінансове вирівнювання	20	4	4		12
Тема 11. Соціальні позабюджетні фонди	6	2	2		2
Тема 12. Фінанси суб'єктів господарювання	8	2	2		4
Тема 13. Фінанси домогосподарств	8	2	2		4
Тема 14. Страхування. Страховий ринок	8	2	2		4
Тема 15. Фінансовий ринок	8	2	2		4
Змістовий модуль 4. Фінансові відносини макроекономічного рівня					
Тема 16. Фінансовий менеджмент	6	2	2		2
Тема 17. Міжнародні фінанси	6	2	2		2
Тема 18. Фінансова безпека держави	8	2	2		4
Тема 19. Фінанси країн з розвинутою економікою	6	2	2		2
Тема 20. Фінанси Європейського союзу	8	2	2		4
	92	24	24		44
Всього	180	48	48		84
Індивідуальне науково-дослідне завдання (Курсова робота)				90	

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет фінансової науки 2. Суть фінансових відносин. 3. Характеристика суб'єктів і об'єктів фінансових відносин. 4. Фінансові категорії і їх взаємозв'язок з іншими економічними категоріями. 5. Функції фінансів, характеристика їх сутності і призначення. 	2
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Генезис та еволюція фінансів</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єктивні передумови виникнення фінансів, їх специфічні ознаки. 2. Етапи еволюції фінансів. Їх особливості, закономірності розвитку та характерні відмінності. 3. Еволюція фінансової системи України. 	2
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінанси як економічна та історична категорія 2. Етапи історичного розвитку світової фінансової науки. 3. Меркантилісти, класична та неокласична школи, учення Кейнса та неокейнсіанство, монетаризм. 4. Грошове правило Фрідмена. 	2
4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Фінансов система</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття внутрішньої та організаційної будови фінансової системи. 2. Управління фінансовою системою, 3. Функції і завдання органів та інститутів фінансового управління. 4. Характеристика інфраструктури фінансової системи. 	2
5	<p style="text-align: center;">Тема 5. Фінансове право та фінансова політика</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види та типи фінансової політики. 2. Складові фінансової політики. 3. Передумови ефективності фінансової політики. 4. Фінансова політика в умовах фінансової кризи. 	2
6	<p style="text-align: center;">Тема 6. Податки. Податкова система</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Елементи оподаткування та класифікація податків. 2. Прямі і непрямі податки, їх принципова відмінність і роль у формуванні податкового навантаження на суб'єкти економіки. 3. Податкова система України: структурна побудова і етапи становлення. 	4

	4. Склад та принципи побудови податкової системи.	
7	<p align="center">Тема 7. Бюджет. Бюджетна система</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджет як економіко-правова категорія. 2. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. 3. Розподільча і контрольна функції бюджету. 4. Роль бюджетного планування в діяльності держави. 	4
8	<p align="center">Тема 8. Бюджетний дефіцит. Доходи і видатки державного бюджету.</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетний дефіцит, його сутність та значення. 2. Економічна сутність доходів і видатків бюджету, їх структура за напрямами формування. 3. Форми і методи залучення коштів у бюджет, характеристика джерел їх утворення. 4. Класифікація бюджетних доходів і витрат. 	2
9	<p align="center">Тема 9. Державний кредит.</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та значення державного кредиту 2. Форми внутрішнього державного кредиту. 3. Класифікація державних внутрішніх позик. 4. Державний борг та видатки на його обслуговування. 	2
10	<p align="center">Тема 10. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм та фінансове вирівнювання</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Сутність місцевих фінансів, їх склад і роль в реалізації політики зміцнення економічної самостійності регіонів 6. Фінансові ресурси місцевого самоврядування. 7. Місцеві бюджети та їх роль у бюджетній системі держави. 8. Структура доходів та видатків місцевих бюджетів 	4
11	<p align="center">Тема 11. Соціальні позабюджетні фонди</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пенсійний фонд, його сутність та значення 2. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, 3. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві, 4. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. 	2
12	<p align="center">Тема 12. Фінанси суб'єктів господарювання</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виручка від реалізації продукції, робіт і послуг. 2. Фактори формування прибутку: обсяги виробництва, ціна, собівартість. 	2

	3. Розподіл прибутку.	
13	<p align="center">Тема 13. Фінанси домогосподарств</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура фінансових ресурсів населення. 2. Порядок формування фінансових ресурсів населення, 3. Співвідношення оплачуваних і неоплачуваних робіт в сім'ї. 	2
14	<p align="center">Тема 14. Страхування. Страховий ринок</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація страхування за об'єктами та за ознакою ризику. 2. Принципи обов'язкового й добровільного страхування. 3. Необхідність перестрахування для забезпечення сталості страхових операцій. 	2
15	<p align="center">Тема 15. Фінансовий ринок</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринок цінних паперів і його інструменти. 2. Види цінних паперів. 3. Поняття та види акції, облігації, казначейських векселів, депозитних та інвестиційних сертифікатів. 	2
16	<p align="center">Тема 16 Фінансовий менеджмент</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття фінансового менеджменту, його сутність та функції. 2. Фінансовий менеджмент як складова фінансової політики держави. 3. Завдання та інструменти фінансового менеджменту. 4. Стратегія та тактика фінансового менеджменту, їх взаємозв'язок. 5. Фінансові рішення, процес їх прийняття, реалізації, контролю та аналіз ефективності. 	2
17	<p align="center">Тема 17. Міжнародні фінанси</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика сфери міжнародних фінансів, її економічна природа та призначення. 2. Міжнародні фінансові інститути, мета їх утворення, роль і значення в реалізації міждержавних стосунків. 3. Глобалізація економічних та фінансових відносин. 	2
8	<p align="center">Тема 18. Фінансова безпека держави</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова безпека держави як складова загальноекономічної безпеки держави. 2. Поняття фінансової безпеки, її сутність та складові. 	2

	<p>3. Бюджетна та податкова безпеки на сучасному етапі. Їх місце у складі фінансової безпеки держави.</p> <p>4. Грошово-кредитна політика як складова фінансової безпеки держави.</p>	
9	<p>Тема 19. Фінанси країн з розвинутою економікою План</p> <p>1. Модель фінансових відносин та особливості побудови фінансової системи Сполучених Штатів Америки.</p> <p>2. Фінансова модель та система фінансових відносин країн західної Європи.</p>	2
10	<p>Тема 20. Фінанси Європейського союзу План</p> <p>1. Особливості фінансової системи Європейського Союзу.</p> <p>2. Бюджетна система Європейського союзу, доходи бюджету Європейського союзу.</p> <p>3. Податкова система Європейського союзу.</p>	2
Разом		48

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1	<p>Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів План</p> <p>6. Суть фінансових відносин у формуванні системи розподілу ВВП.</p> <p>7. Характеристика суб'єктів і об'єктів фінансових відносин, існуючих природних протиріч та методів їх подолання.</p> <p>8. Фінансові категорії і їх взаємозв'язок з іншими економічними категоріями.</p>	2
2	<p>Тема 2. Генезис та еволюція фінансів План</p> <p>4. Об'єктивні передумови виникнення фінансів, їх специфічні ознаки і необхідність реалізації в умовах товарного виробництва.</p> <p>5. Етапи еволюції фінансів. Їх особливості, закономірності розвитку та характерні відмінності.</p> <p>6. Еволюція фінансової системи України.</p>	2
3	<p>Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки План</p> <p>5. Етапи історичного розвитку світової фінансової науки.</p> <p>6. Меркантилісти, класична та неокласична школи, учення Кейнса та неокейнсіанство, кейнсіансько-неокласичний синтез, монетаризм.</p>	2

	7. Грошове правило Фрідмена.	
4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Фінансова система</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>5. Поняття внутрішньої та організаційної будови фінансової системи.</p> <p>6. Управління фінансовою системою,</p> <p>7. Функції і завдання органів та інститутів фінансового управління.</p> <p>8. Характеристика інфраструктури фінансової системи.</p>	4
5	<p style="text-align: center;">Тема 5. Фінансове право та фінансова політика</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>5. Види та типи фінансової політики.</p> <p>6. Складові фінансової політики.</p> <p>7. Передумови ефективності фінансової політики.</p> <p>8. Фінансова політика в умовах фінансової кризи.</p>	2
6	<p style="text-align: center;">Тема 6. Податки. Податкова система</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>5. Елементи оподаткування та класифікація податків.</p> <p>6. Прямі і непрямі податки, їх принципова відмінність і роль у формуванні податкового навантаження на суб'єкти економіки.</p> <p>7. Податкова система України: структурна побудова і етапи становлення.</p> <p>8. Склад та принципи побудови податкової системи.</p>	4
7	<p style="text-align: center;">Тема 7. Бюджет. Бюджетна система</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>5. Бюджет як економіко-правова категорія.</p> <p>6. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин.</p> <p>7. Розподільча і контрольна функції бюджету.</p> <p>8. Роль бюджетного планування в діяльності держави.</p>	4
8	<p style="text-align: center;">Тема 8. Бюджетний дефіцит. Доходи і видатки державного бюджету.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>5. Бюджетний дефіцит, його сутність та значення.</p> <p>6. Економічна сутність доходів і видатків бюджету, їх структура за напрямками формування.</p> <p>7. Форми і методи залучення коштів у бюджет, характеристика джерел їх утворення.</p> <p>8. Класифікація бюджетних доходів і витрат.</p>	2

9	<p align="center">Тема 9. Державний кредит.</p> <p align="center">План</p> <p>9. Сутність та значення державного кредиту 10. Форми внутрішнього державного кредиту. 11. Класифікація державних внутрішніх позик. 12. Державний борг та видатки на його обслуговування.</p>	2
10	<p align="center">Тема 10. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм та фінансове вирівнювання</p> <p align="center">План</p> <p>13. Сутність місцевих фінансів, їх склад і роль в реалізації політики зміцнення економічної самостійності регіонів 14. Фінансові ресурси місцевого самоврядування. 15. Місцеві бюджети та їх роль у бюджетній системі держави. 16. Структура доходів та видатків місцевих бюджетів.</p>	4
11	<p align="center">Тема 11. Соціальні позабюджетні фонди</p> <p align="center">План</p> <p>5. Пенсійний фонд, 6. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, 7. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві, 8. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.</p>	2
12	<p align="center">Тема 12. Фінанси суб'єктів господарювання</p> <p align="center">План</p> <p>4. Виручка від реалізації продукції, робіт і послуг, її утворення і розподіл. Характеристика результату фінансової діяльності. 5. Фактори формування прибутку: обсяги виробництва, ціна, собівартість. 6. Розподіл прибутку.</p>	2
13	<p align="center">Тема 13. Фінанси домогосподарств</p> <p align="center">План</p> <p>4. Структура фінансових ресурсів населення. 5. Порядок утворення фінансових ресурсів населення. 6. Співвідношення оплачуваних і неоплачуваних робіт в сім'ї.</p>	2
14	<p align="center">Тема 14. Страхування. Страховий ринок</p> <p align="center">План</p> <p>7. Класифікація страхування за об'єктами та за ознакою ризику. Принципи обов'язкового й добровільного страхування. 8. Перестрахування. 9. Необхідність перестрахування для забезпечення сталості страхових операцій.</p>	2

15	<p align="center">Тема 15. Фінансовий ринок</p> <p align="center">План</p> <p>4. Ринок цінних паперів і його інструменти. Види цінних паперів, які можуть обертатися в Україні.</p> <p>5. Поняття та види акції, облігації, казначейських векселів, депозитних та інвестиційних сертифікатів, комерційних паперів.</p>	2
16	<p align="center">Тема 16 Фінансовий менеджмент</p> <p align="center">План</p> <p>6. Фінансовий менеджмент, фінансові рішення.</p> <p>7. Об'єкти фінансового менеджменту, суб'єкти фінансового менеджменту.</p> <p>8. Фінансова стратегія, фінансова політика, фінансова тактика.</p> <p>9. Функції фінансового менеджменту, принципи фінансового менеджменту.</p>	2
17	<p align="center">Тема 17. Міжнародні фінанси</p> <p align="center">План</p> <p>4. Міжнародні фінансові інститути, мета їх утворення,</p> <p>5. Роль і значення міжнародних фінансових інститутів в реалізації міждержавних стосунках.</p>	2
18	<p align="center">Тема 18. Фінансова безпека держави</p> <p align="center">План</p> <p>6. Фінансова безпека держави як складова загальноекономічної безпеки держави.</p> <p>7. Поняття фінансової безпеки, її сутність та складові.</p> <p>8. Бюджетна та податкова безпеки на сучасному етапі. Їх місце у складі фінансової безпеки держави.</p> <p>9. Грошово-кредитна політика як складова фінансової безпеки держави.</p>	2
19	<p align="center">Тема 19. Фінанси країн з розвинутою економікою</p> <p align="center">План</p> <p>3. Модель фінансових відносин та особливості побудови фінансової системи Сполучених Штатів Америки.</p> <p>4. Фінансова модель та система фінансових відносин країн західної Європи.</p>	2
20	<p align="center">Тема 20. Фінанси Європейського союзу</p> <p align="center">План</p> <p>4. Особливості фінансової системи Європейського Союзу.</p> <p>5. Бюджетна система Європейського союзу, доходи бюджету Європейського союзу.</p> <p>6. Податкова система Європейського союзу.</p>	2
	Разом	48

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1.	<p>Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції фінансів як характеристика їх сутності і призначення. 2. Зміст розподільної функції: характеристика розподілу і перерозподілу створеної вартості, перетворення первинних доходів в доходи кінцевого споживання 	2
2.	<p>Тема 2. Генезис та еволюція фінансів</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи еволюції фінансів. Їх особливості, закономірності розвитку та характерні відмінності. 2. Еволюція фінансової системи України. 	2
3.	<p>Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток фінансової науки Росії. 2. Найбільш значущі автори фінансових праць минулого та сучасності. 3. Історичний розвиток фінансової науки України. 	2
4.	<p>Тема 4. Фінансова система</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління фінансовою системою, функції і завдання органів та інститутів фінансового управління, характеристика інфраструктури фінансової системи. 2. Роль фінансової системи у забезпеченні економічного зростання держави. 3. Удосконалення системи управління фінансами. 	2
5.	<p>Тема 5. Фінансове право та фінансова політика</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансове планування і прогнозування, принципи, методи, завдання. 2. Фінансові норми і нормативи, ліміти та резерви, фінансові стимули і санкції. 3. Фінансовий контроль, його зміст та призначення. 4. Види, форми і методи фінансового контролю. 5. Суб'єкти фінансового контролю в Україні. 	2
6.	<p>Тема 6. Податки. Податкова система</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пряме оподаткування. 2. Характеристика податку на прибуток та прибуткового податку з громадян: порядок та процедура їх визначення в Україні і за кордоном, наслідки дії. 	4
7.	Тема 7. Бюджет. Бюджетна система	8

	<p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практика виконання доходної і видаткової частини державного і місцевих бюджетів України. 2. Бюджетні права державних органів законодавчої і виконавчої влади. 	
8.	<p>Тема 8. Бюджетний дефіцит. Доходи і видатки державного бюджету.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Видатки державного бюджету, їх класифікація. 2. Основні напрями використання бюджетних коштів. 3. Функціональна, відомча, економічна та програмна структури видатків. 	14
9.	<p>Тема 9. Державний кредит.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державний борг, економічна сутність, причини виникнення і наслідки зростання. 2. Капітальний і поточний державний борг, джерела його погашення. 3. Боргова залежність держави, її критичний рівень. 4. Вплив державного боргу на фінансовий стан держави. 	12
10	<p>Тема 10. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм та фінансове вирівнювання</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Видатки місцевих бюджетів, методи їх планування і соціально-економічна спрямованість. 2. Обов'язкові та факультативні видатки. 3. Розподіл видатків за рівнями бюджетної системи. 	12
11	<p>Тема 11. Соціальні позабюджетні фонди</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. 2. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. 3. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. 	2
12	<p>Тема 12. Фінанси суб'єктів господарювання</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика результату фінансової діяльності. 2. Фактори формування прибутку: обсяги виробництва, ціна, собівартість. 	4
13	<p>Тема 13. Фінанси домогосподарств</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок утворення фінансових ресурсів населення, 	4
14	<p>Тема 14. Страхування. Страховий ринок</p> <p style="text-align: center;">План</p>	4

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи обов'язкового й добровільного страхування. 2. Перестраховання. 3. Необхідність перестраховання для забезпечення сталості страхових операцій. 	
15	<p>Тема 15. Фінансовий ринок</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види цінних паперів, які можуть обертатися в Україні. 2. Поняття та види акції, облігації, казначейських векселів, депозитних та інвестиційних сертифікатів, комерційних паперів. 	4
16	<p>Тема 16 Фінансовий менеджмент</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання та інструменти фінансового менеджменту. 2. Стратегія та тактика фінансового менеджменту, їх взаємозв'язок. 3. Фінансові рішення, процес їх прийняття, реалізації, контролю та аналіз ефективності. 	2
17	<p>Тема 17. Міжнародні фінанси</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні фінансові інститути. 2. Роль і значення міжнародних фінансів в реалізації міждержавних відносин. 	2
18	<p>Тема 18. Фінансова безпека держави</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття фінансової безпеки, її сутність та складові. 2. Бюджетна та податкова безпеки на сучасному етапі. Їх місце у складі фінансової безпеки держави. 3. Грошово-кредитна політика як складова фінансової безпеки держави. 	4
5.	<p>Тема 19. Фінанси країн з розвинутою економікою</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модель фінансових відносин та особливості побудови фінансової системи Сполучених Штатів Америки. 2. Фінансова модель та система фінансових відносин країн західної Європи. 	2
6.	<p>Тема 20. Фінанси Європейського союзу</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості фінансової системи Європейського Союзу. 2. Бюджетна система Європейського союзу, доходи бюджету Європейського союзу. 3. Податкова система Європейського союзу. 	4
	Разом	86

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», здобувачі вищої освіти виконують обов'язковий компонент ОК 27. Курсова робота з навчальної дисципліни «Фінанси».

Виконання курсової роботи являє собою один із видів індивідуальної науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, призначений засвідчити рівень набутих знань та вміння використовувати їх при опрацюванні теоретичних і конкретних питань у сфері фінансової діяльності.

Виконання курсової роботи з дисципліни «Фінанси» становить за мету:

- закріпити та поглибити теоретичні знання, набуті здобувачами вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» та інших дисциплін;

- розвинути у здобувачів вищої освіти навички самостійної роботи зі спеціальною літературою, посібниками, джерелами первинної та вторинної статистичної інформації;

- виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, обробляти і інтерпретувати зібрані дані, самостійно формулювати висновки, розробляти пропозиції, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору з проблем, що досліджуються.

Найменування компетентностей, формування яких забезпечує виконання:

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури

Результати виконання ОК 27:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

Написання курсової роботи сприяє більш глибокому засвоєнню здобувачами вищої освіти програмних питань з дисципліни «Фінанси». Це вимагає від них самостійного поглибленого вивчення не лише навчальної, але і спеціальної літератури – монографій, статей, які друкуються у періодичних виданнях, наукових збірниках тощо.

Ставиться вимога, щоб курсова робота містила елементи наукового пошуку і розробки, які спрямовані на вирішення питань ефективного функціонування суб'єктів фінансової системи. Для цього необхідно здійснити збір та порівняльний аналіз інформації, яка міститься в різних

літературних джерелах, відшукати та опрацювати відповідні статистичні, інструктивні, нормативні та звітні матеріали.

Оформлення курсової роботи здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій для підготовки та захисту курсових робіт з навчальної дисципліни «Фінанси» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», денної та заочної форм навчання, розроблених і схвалених кафедрою фінансів, банківської справи та страхування», та розміщених в репозитарії НАСOA. Перелік напрямів курсових робіт оновлюється та схвалюється кафедрою щорічно на початку навчального року.

За курсову роботу здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, з них: максимум 70 балів за змістову частину виконану відповідно до встановлених вимог та максимум 30 балів за захист курсової роботи перед комісією.

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти: 1) показав глибокі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи; 2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки; 3) надав власні пропозиції і рекомендації з предмету дослідження; 4) виконав роботу літературною українською мовою; 5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; 6) на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, впевнено відповідав на запитання.

Оцінка «добре» (74-89 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти: 1) показав досить високі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи; 2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не надав критичного огляду використаних джерел та літератури; 3) дає власні пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; 4) виконав роботу літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки; 5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; 6) на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання.

Оцінка «задовільно» (60-74 балів) ставиться, якщо здобувач вищої освіти: 1) показав достатні теоретичні знання з тієї дисципліни, з якої виконана курсова робота; 2) в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; 3) не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження, або обґрунтувати їх; 4) допускає помилки в оформленні роботи; 5) допускає численні граматичні та стилістичні помилки; 6) на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання;

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів) ставиться в тому разі, якщо на захисті здобувач вищої освіти проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамотійне виконання курсової роботи.

Відповідно до п. 11.4 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН курсові роботи підлягають перевірці на Академічний плагіат.

Зокрема, згідно п. 11.2 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, академічним плагіатом вважається:

- копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи;
- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- парафраза (переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту).

Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення курсової роботи для розгляду на кафедрі. У разі виявлення викладачем порушення здобувачем вищої освіти норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п. 11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

9. Методи навчання

Технологія активного навчання передбачає використання активних методів навчання (метод проектів, моделювання професійних ситуацій, рольові та ділові ігри, проведення «круглих столів», мозкові атаки, презентації тощо), орієнтованих на особистість здобувачів вищої освіти, на його активну участь у саморозвитку, отримання якісних знань, професійних умінь, творче рішення конкретних проблем.

Метод проектів є одним із активних методів навчання. В основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок здобувачів вищої освіти і критичного мислення, уміння самотійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі.

Метод проектів заснований на ідеї взаємодії та співробітництва здобувачів вищої освіти в ході навчального процесу, він створює умови для розвитку у них різних необхідних якостей і як автономної, і як соціально- активної особистості, здатної взаємодіяти в навчальній групі і приймати на себе відповідальність як особисту, так і за навчальну групу. Це створює умови для соціалізації особистості, розвиває її професійну та ділову активність. Саме такі якості необхідні здобувачам вищої освіти, щоб стати кваліфікованими фахівцями.

Ділові бесіди і рольові ігри – метод імітації прийняття управлінських рішень у різних виробничих ситуаціях – відносять до активних методів

навчання, так як діяльність здобувача вищої освіти носить продуктивний, творчий, пошуковий характер. Ці методи стимулюють пізнавальні інтереси, підвищують мотивацію і сприяють активізації навчального процесу. Ігровий момент на заняттях сприяє зняттю напруги у відносинах, створенню позитивного емоційного клімату, позитивного характеру спілкування і атмосфери взаємодії.

Міні-лекції – передбачають виклад навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

Робота в малих групах – використовується з метою активізації роботи здобувачів вищої освіти при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє свою особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших.. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – це метод розв’язання невідкладних завдань за дуже обмежений час. Суть його полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією - використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів та послуг.

Відповідно до п. 2.1 Положення про організацію навчання студентів НАСОА за індивідуальним графіком, як виняток студенти 3 курсу денної форми навчання, які не мають академічних заборгованостей, мають змогу отримати індивідуальний графік навчання, що дає їм право, визначеним у п. 2.2 Положення, бути відсутніми на лекційних, семінарських та практичних заняттях та передбачає самостійне опрацювання студентом навчального матеріалу з відповідних дисциплін.

Студент, який має право на індивідуальний графік навчання, протягом перших двох тижнів нового семестру складає графік за визначеною формою (додаток 2 до Положення), погоджує його з кожним викладачем дисциплін, передбачених навчальним планом відповідного семестру.

Здобувачі вищої освіти, що навчаються за індивідуальним графіком повинні своєчасно та в повному обсязі виконувати задання поточного і модульного контролів на платформі Moodle. Виконання індивідуального

графіку навчання є підставою для допущення здобувача вищої освіти до екзаменаційної сесії на загальних підставах.

Консультування здобувачів вищої освіти, які мають індивідуальний графік навчання, здійснюється за семестровим графіком консультацій викладача. Окремий час консультування цих здобувачів вищої освіти не передбачено.

За виконання індивідуального графіку навчання відповідає здобувач вищої освіти.

10. Методи контролю

Серед методів контролю виділяють: усну перевірку, перевірку індивідуальної роботи і перевірку модульних робіт.

З метою систематизації знань, розвитку навчальної активності здобувачів вищої освіти організовано усний контроль, який проводиться у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль здійснюється у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних розрахунково-аналітичних робіт, модульного контролю, підсумкового заліку з дисципліни.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль, (розв'язання тестових та ситуаційних завдань на платформі Moodle), підсумковий контроль.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- тези, стаття, реферат, есе по питаннях самостійного вивчення;
- завдання розрахункового характеру;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Система оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять.

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач вищої освіти отримав сумарну кількість балів за змістові модулі, що не перевищує 49 балів, то здобувач вищої освіти вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОА та Положення про академічну доброчесність у НАСОА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та

правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОА, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми». Оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти за видами:

Вид контролю	Вид навчальної діяльності	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на семінарських заняттях, у т.ч.:	
	доповідь із створенням презентації за умови її якісного та вчасного виконання (згідно календарного плану та завдання) (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожен презентацію 0-4 бали, якщо робота виконана не вчасно - знижується на 1 бал; якщо здобувач вищої освіти не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал.
	захист практичного завдання за умови його якісного та вчасного виконання (згідно календарного плану та завдання) (оцінка залежить від повноти розкриття завдання, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості розрахунків і доповіді)	за кожне завдання 0-4 бали, якщо робота виконана не вчасно - знижується на 1 бал; якщо здобувач вищої освіти не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал.
	усне опитування, участь у навчальній дискусії, розв'язок практичних завдань	за правильну відповідь 1 бал
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульна контрольна робота 1,2 (розв'язання тестових завдань)	оцінка – 0–10 балів
	Модульна контрольна робота 3,4(розв'язання тестових завдань)	оцінка – 0–13 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Розв'язання тестових завдань	оцінка – 0–30 балів

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
11.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за
результатами поточного та підсумкового контролю

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
для заліку:

Поточне тестування та самостійна робота (Модуль 1)											Залік	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	ПМК	T6	T7	T8	T9	ПМК	30	100
4	4	4	4	4	14	4	4	4	4	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
для екзамену:

Поточне тестування та самостійна робота (Модуль 2)													Іспит	Сума	
Змістовий модуль 3							Змістовий модуль 4								
	T10	T11	T12	T13	T14	T15	ПМК	T16	T17	T18	T19	T20	ПМК	30	100
	4	4	4	4	4	4	13	4	4	4	4	4	13		

11.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за курсову
роботу

Змістова частина	Захист роботи	Сума
до 70	до 30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється за такими рівнями і критеріями:

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90 – 100	Здобувач вищої освіти демонструє бездоганні, повні і міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Має знання сучасних технологій та методи розрахунків даної дисципліни. Під час навчання при проведенні практичних занять, при виконання індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення з 100- бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосуються дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, або здобувач вищої освіти проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни. Власні пропозиції здобувач вищої освіти а в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносять до дисципліни яка вивчається.	Відмінно (А)
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Може самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків даної дисципліни. При виконанні індивідуальних/контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпне пояснення.	Достатній Забезпечує здобувачу вищої освіти у самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюється порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни.	Добре (В)
74-81	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають програмі дисципліни, робить на їх основі	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом програми дисципліни.	Добре (С)

	аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань. Помилки у відповідях не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних/контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни що вивчається.	Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	
64-73	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, що передбачений програмою дисципліни та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішення. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно (D)
60-63	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені програмою дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимий у всіх складових програми дисципліни	Задовільно (E)
35-59	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчання дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні.	Низький Не забезпечує реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання (F)
0-34	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимог програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.	Незадовільний Здобувач вищої освіти не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслив мету та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (FX)

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Фінанси» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня » / Укладач Т. Г. Бондарук. Київ: НАСОА, 2022. 123 с.
2. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Фінанси» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач Т. Г. Бондарук. Київ: НАСОА, 2022. 36 с. URL:
3. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Фінанси», Галузь знань 07 «Управління та адміністрування», Напрями підготовки: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (для студентів заочної форми навчання) / Бондарук Т. Г., Ігнатова І.С., Мельничук І.О. – К.: НАСОА, 2019. – 81 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6581>
4. Тести для самоперевірки, завдання для поточного (модульного) та підсумкового контролю знань здобувачів (в електронній формі, розміщені на платформі Moodle).
5. Методичні рекомендації для виконання та захисту курсової роботи з дисципліни «Фінанси» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач Т. Г. Бондарук. Київ: НАСОА, 2022. 24 с.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Фінанси. Підручник. / за ред. І. О Лютого. К. : Ліра-К. 2021. 728 с.
2. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.–аналіт. агентство», 2019. 304 с.
3. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
4. Фінанси : [навч. посібник] / І. І. Пилипенко, Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, І. С. Ігнатова. — К. : 2012. — 466 с.
5. Фінанси : [навч. посібник. практикум] / І. І. Пилипенко, Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, І. С. Ігнатова. К. : 2013. 306 с.
6. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В.Ливдар Львів: Видавництво “Простір М”, 2018. 298 с.

Допоміжна

1. Бондарук Т. Г. Місцеві фінанси : навч. посібник. К. : ДП «Інформ. аналіт. агенство», 2013. 529 с.
2. Гроші та кредит: [навч. посібник. практикум] / д.е.н., професор Т. Г. Бондарук, ст. викладач І. С. Ігнатова, викладач І. О. Мельничук К. 2018. 176 с.
3. Бюджетний менеджмент: навч. посібн. / Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, Н. Ю. Мельничук. НАСОО.К.: ТОВ «Август Трейд», 2016. 890 с.
4. Oleksandr H. Osaulenko, Taisiia Bondaruk, Liudmyla Momotiuk. Ukraine’s State Regulation of the Economic Development of Territories in the Context of Budgetary Decentralisation. STATISTICS IN TRANSITION new series, September 2020 Vol. 21, No. 3 pp. 129–148.
5. Taisiia Bondaruk, Nataliia Melnychuk, Igor Bondaruk Instability and its government regulation. *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 4 Number 2. Riga: Publishing House “Baltija Publishing”, 2018, 316 pages. P. 32-40 .
6. Бондарук Т. Г. Точки зростання та їх роль в забезпеченні стійкого економічного розвитку територій. *Економіка та суспільство*. Випуск # 28. 2021. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/532>
7. Bondaruk, T. H., Momotiuk, L. Ye., & Bondaruk, O. S. (2020). Budget Security as Factor of Economic Development of the State. *Statystyka Ukrainy - Statistics of Ukraine*, 2-3, 40-47.
8. Бондарук Т. Г., Лукашук М. В., Особливості та перспективи банківського кредитування сільського господарства на сучасному етапі розвитку економіки України. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*: зб. наук. пр. 2020. №3. С. 84-92.
9. Бондарук Т.Г. Проблеми та перспективи оцінки фіскального простору місцевих бюджетів в умовах децентралізації. *Ринок праці та*

зайнятість населення. Науково-практичний журнал. 2020. № 1(61). С. 55–64.

10. Bondaruk T. H., Bondaruk I. S. Conceptual foundations of the development of business social responsibility in Ukraine. *Economies' Horizons*. 2020. № 1(12). С. 26–32.

11. Bondaruk T. H., Bondaruk I. S., Dubyna M. V. Financial sustainability as a factor of forming fiscal space of local budgets. *Economies' Horizons*. 2020. № 2(13). С. 4–16.

12. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С. Державне регулювання розвитку малого бізнесу і його соціальної відповідальності. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*: зб. наук. пр. 2019. №3. С. 111–119.

13. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С. Економічна природа організаційно-економічного механізму соціальної відповідальності бізнесу. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*: зб. наук. пр. 2020. №1-2. С. 57-64.

14. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Еволюція теорії та наукова концепція публічних фінансів. *Фінанси України*. 2019. № 8. С. 26–44.

15. Бондарук Т.Г. Бондарук І. С., Дубина М. В. Методичний інструментарій оцінки фінансової стійкості місцевих бюджетів України. *Світ фінансів*. 2019. № 2. С. 62-74.

16. Bondaruk T. H., Bondaruk I. S., Dubyna M. V. Conceptual approaches to the financial stability of local budgets management. *Економічні горизонти*. 2019. № 3(10), с. 23-30.

17. Бондарук Т.Г., Бондарук О.С. Інвестиційна безпека держави: стратегічні цілі та механізм забезпечення. *Статистика України*. 2019. № 2. С. 83-90.

18. Бондарук Т.Г., Бондарук О.С. Економічна природа механізму забезпечення інвестиційно-інноваційної безпеки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*: науковий журнал. Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів : ЧНТУ, 2019. № 2.

19. Bondaruk T. H., Bondaruk O. S., Kulish A. P. Influence of risks and state economic security treatments on foreign direct investments. *Economies' Horizons*. 2019. № 1(8). С. 77–88.

20. Бондарук Т. Г., Вінницька О. А., Дубина М. В., Теоретичні аспекти бюджетної децентралізації в контексті реформ державного управління в Україні. *Світ фінансів*. 2018. № 2(55). с. 7-18.

21. Bondaruk T. Dubyna M. Theoretical Aspects of Determining Business Solvency of Local Budgets. *Eurasian Academic Research Journal*. Yerevan. 2018. № 2. p. 16-22.

22. Бондарук Т. Г., Бондарук І. С., Соціальні аспекти економічної безпеки держави. *Економічні горизонти*. № 2(5) 2018. С. 76-86.

23. Бондарук Т. Г., Вінницька О. А. Оцінка стану децентралізації місцевих бюджетів України. *Економіка України*. 2018. № 7(680). С. 59-75.

24. Бондарук Т.Г., Бондарук О.С., Мельничук Н. Ю. Державний борг України та видатки бюджету на його обслуговування. *Статистика України*. 2018. № 1. С. 30–39.

25. Бондарук Т.Г., Бондарук І. С., Вінницька О. А. Зарубіжний досвід розвитку бюджетної децентралізації / *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2018. № 3. С. 83-95.

10. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України.
URL:<http://www.president.gov.ua/>.
2. Офіційний портал Верховної Ради України.
URL:<https://www.rada.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL:<http://budget.rada.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:
<http://www.minfin.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Державної фіскальної служби. URL:
<http://minrd.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України. URL:
<http://www.me.gov.ua/>.
9. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України URL:
<http://www.mon.gov.ua>.
10. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України. – URL:
<http://www.moz.gov.ua>.
11. Офіційний веб-сайт Міністерство розвитку громад та територій України. – URL: <http://www.minregion.gov.ua>.